

Hal Q

- fra idé til projektbeskrivelse

Kultur- og Fritidsforvaltningen
Idrætsplanlægning, august 2009

Hal Q – fra idé til projektbeskrivelse

Baggrund

København præges i dag af en stor tilvækst af borgere. I de seneste 15 år er byen vokset med 35.000 københavnere, og i perioden frem til år 2025 forventes yderligere 50.000 nye københavnere at komme til. Dermed vil København have ca. 560.000 indbyggere.

Befolkningstilvæksten skaber et øget pres på byens idrætsfaciliteter. Især fordi den stigning, der har været i idræts- og motionsdeltagelsen i de seneste to årtier, forventes at fortsætte. Sideløbende har deltagermønsteret ændret sig markant. Mange nye aktiviteter er kommet til, aldersprofilen har ændret sig, og der dyrkes idræt under mange flere organisationsformer. Hvis idrætsfaciliteterne i fremtiden skal kunne matche borgernes mange og forskelligartede krav til anlæggenes funktionalitet, er det nødvendigt med nytænkning.

På den baggrund fremlagde Kultur- og Fritidsforvaltningen i december 2008 idékataloget ”10 idrætsanlæg der rykker! Nye tider – nye idrætsanlæg”. Et af forslagene er at etablere en idrætsfacilitet, der tager udgangspunkt i de københavnske kvinders idrætsmønster. Faciliteten har arbejdstitlen ’Hal Q’.

Nærværende notat har til formål at udvikle Hal Q fra idé til konkret projektbeskrivelse.

Mod til forandring

København skal være en by med plads til nye udtryk, oplevelser og udfoldelsesmuligheder. En af de fem bærende værdier i kommunens Kultur- og Fritidspolitik er *mod til forandring*.

MOD betyder:

- at præsentere alle for et kultur- og fritidsliv, som er på forkant med – og rækker ud over – de behov vi kender i forvejen
- at være lydhøre over for nye initiativer og turde gå nye veje for at nå fælles mål
- at være visionær i udviklingen af København som en levende, dynamisk og tolerant hovedstad og metropol

Hal Q indgår dermed som et både naturligt og visionært element i en fremadrettet facilitetsudvikling.

Køn, idræt og faciliteter

I 2006 viste en undersøgelse af voksne københavnernes kultur- og fritidsvaner, at 62 procent af borgerne dyrker regelmæssig idræt og motion – og at der er en ligelig kønsfordeling blandt de aktive. Til gengæld er der tydelige kønsforskelle på, hvilke idrætsgrene kvinder og mænd dyrker.

Kvinder dyrker i langt større udstrækning bløde bevægelsesformer som gymnastik, dans, aerobic og yoga, mens mænd oftere dyrker fodbold, badminton, basket, hockey og volleyball.

Sammenlignet med voksne kvinders idrætsdeltagelse på landsplan gør følgende sig særligt gældende for de københavnske kvinder:

- langt færre dyrker foreningsidræt
- langt færre dyrker gymnastik
- langt flere dyrker motion i et fitnesscenter
- langt flere dyrker motion i aftenskoleregi
- langt flere dyrker motion i private danseinstitutter
- langt flere dyrker selvorganiseret idræt (fx besøg i svømmehal)

Set i en facilitetssammenhæng, hvilke overvejelser giver billedet af de københavnske kvinders idrætsmønstre da anledning til at gøre sig?

Formål

Formålet med Hal Q er at skabe en facilitet, der ved sin moderne standard, indretning og udtryk understøtter mange københavnske kvinders idrætsvalg, samt deres ønske til indretning af idræts- og opholdslokalerne. Hal Q skal give mulighed for at udvikle et attraktivt idrætsmiljø for kvinder i alle aldre.

Hal Q skal være med til at rette op på nuværende skæve facilitetsanvendelse, hvor lokaler til kvindeidrætsgrene er at finde som nedslidte gymnastiksale eller i fitnesscentre, der er dyre at benytte.

Ved at tilbyde velegnede kommunale lokaler forbedrer kommunen samtidig idrætsforeningernes mulighed for at tiltrække flere kvinder og særligt nogle af de mange piger/kvinder af anden etnisk oprindelse. En sådan styrkelse af foreningslivet kan være et vigtigt middel i ønsket om at øge de afledte forbedringer af civilsamfundet, som de frivillige foreninger på en lang række punkter bidrager med. Herunder også de sundheds- og integrationsmæssige aspekter.

Med etableringen af Hal Q skabes et signal om, at Københavns Kommune er proaktiv og nytænkende i arbejdet med at skabe de bedste rammer for et sundt og aktivt liv blandt borgerne.

Indretning og brugerflade

Hal Q skal give plads til udprægede kvindeaktiviteter, bl.a. forskellige former for gymnastik, dans, aerobic, afspænding og yoga. Det er karakteristisk for disse aktiviteter, at de er mindre pladskrævende, og at de udøvende kvinder foretrækker, at rummets indretning og atmosfære er tilpasset aktiviteten. Desuden er tryghed – der i de indendørs faciliteter skal forstås som bl.a. afskærmning for indkig – afgørende for om kvinder trives i lokalet. Denne viden stammer fra undersøgelsen ”Kvinder og Mænd i Idrættens Rum” (LOA 2006). Undersøgelsens resultater understøttes af kvindernes efterspørgsel på de mindre og separatliggende idrætslokaler i både Prismen og Korsgadehallen, hvor der er booket fra tidlig morgen til sen aften – primært med kvinder som brugere.

Københavns Kommune har gennem flere år gjort en aktiv indsats for at engagere flere kvinder i foreningsidrætten. Sammen med DIF's Københavnerudvalg og DGI Storkøbenhavn er der

udarbejdet en "Motionsliste" som samler motionstilbudene for kvinder over 18 år. Der er ca. 22 udbydere fordelt i de ti bydele. Listen over aktiviteter er lang, bl.a. udbydes Efterfødselsgymnastik, Mor/barn-gymnastik, Mad og motion, Morgenmotion, Rør Ryggen, Effektiv motion for overvægtige og Kick-boxing. Alle holdene har kvindelige instruktører, og en del af tilbudene henvender sig primært til etniske minoritetskvinder. Hal Q kan være med til at understøtte og videreudvikle den igangværende indsats - gerne med vægt på foreningsdimensionen.

Hal Q's primære målgruppe er kvinder i alle aldre, men i det omfang lokalerne står tomme, lånes/lejes de ud til mandlige brugere. I dagtimerne vil de små lokaler eksempelvis kunne rumme far/barn- gymnastik eller ældregymnastik for begge køn.

Rumopdeling

Med 4-6 lokaler af en arealstørrelse på 90-120 m² vil Hal Q kunne imødekomme en væsentlig del af den stigende efterspørgsel på denne type idrætslokaler. Hal Q kan også indeholde et lidt større lokale til opvisning, konferencer, fremvisning m.v.

Det er vigtigt, at Hal Q er velforsynet med tilstrækkelige og velindrettede bade- og omklædningsrum og fællesområder til socialt samvær. Både for de særskilte "hold" og for Hal Q's brugere i al almindelighed. Endelig er der Café Q, som skal have et varieret udbud af sund og økologisk mad og drikke.

Hal Q som samlingssted og signalværld

Hal Q er tænkt som et kraftcenter, hvorfra der udspringer en lang række varierede idrætstilbud til kvinder. Idéen bag Hal Q indbyder til, at der i både facilitetens samarbejdsflade og på driftsområdet tænkes nyt. Det kan for eksempel ske ved,

- at Hal Q drives af en privat eller kommunal operatør, som er ansvarlig for at optimere udnyttelsen af lokalerne samt skabe liv, indhold og udvikling
- at der etableres en koordinator- og informationsenhed i Hal Q for de idræts- og motionsaktiviteter, der retter sig specifikt mod kvinder
- at der etableres et udvidet samarbejde med det københavnske foreningsliv
- at der tildeles haltid til sundhedsrelaterede initiativer som fx Motion og Kost på Recept
- at der tildeles haltid til integrationsfremmende initiativer fra fx foreninger og Beskæftigelses og Integrationsforvaltningen
- at der eksperimenteres med satellit-tilbud i andre bydele

Det kan overvejes at gøre Hal Q til en selvejende institution, hvilket fx vil gøre det muligt at blive medlem af faciliteten, samt øge mulighederne for en bred samarbejdsflade og igangsættelse af nye initiativer.

Beliggenhed

Al erfaring viser, at uanset placeringen af en facilitet, så udgør lokalområdetets beboere en væsentlig andel af de daglige brugere. Med Hal Q's brede målgruppe og efterspørgslen på mindre idrætslokaler, kan hallen stort set placeres i alle Københavns bydele. Med Hal Q's funktion som kraftcenter for kvindeidrætten i København, vil den med fordel kunne placeres i de københavnske brokvarterer.

Der er ikke taget stilling til, om Hal Q skal opføres som en ny facilitet, eller om det vil være mere hensigtsmæssigt at indrette den i en allerede eksisterende bygning. Her skal det afdækkes, om lukning af skoler som eksempelvis Voldparken og Frederiksundsvejens Skole åbner op for muligheden for at placere Hal Q der. Skolerne indeholder en række af de ønskede små rum samt the-køkken og aula, som med genopretning og modernisering vil kunne være brugbare i Hal Q. En anden overvejelse kunne være, at placere Hal Q i umiddelbar nærhed af en svømmehal, og dermed udnytte den synergieffekt der ligger i, at mange kvinder dyrker både svømning og en af de blødere bevægelsesformer.

Finansiering

Finansieringen af Hal Q søges tilvejebragt via midler fra Københavns Kommune, Lokale- og Anlægsfonden og øvrige fonde.